

14. 2. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhovory s nezletilými dětmi ve věcech veřejného zájmu a ochrana jejich soukromí

S přibývajícimi šokujícími událostmi na školách, mezi nezletilými - náctiletými dětmi, sílí také tendence médií přinášet informace právě od zdroje, a to nezletilých. Bulvární články lákají na titulky typu: Co je za smrtí dívek? Spolužáci promluvili!“ „Spolužáci v šoku“ „Tohle nikdo ze spolužáků nečekal“ „Žáci kritizují ředitele“ „Proč se dívka zřítla z mostu? Spolužáci promluvili“

Média mají plnit funkci hlídacímho psa demokracie. Neměla by sloužit zájmům nějaké zájmové skupiny, krýt přešlapy orgánů činných v trestním řízení nebo z důvodu korektnosti mlčet o podstatných skutečnostech případů. Média měla tudíž přinášet co nejvíce informací ve věcech veřejného zájmu, kam zcela jistě patří trestné činy nebo zneužití práva. Je však nutné najít balanc mezi právem na respektování soukromého života a právem na svobodu projevu, zejména pokud se jedná o nezletilé děti.

Pokud je nezletilá osoba zneužita k bulvarizaci, nelze se spoléhat pouze na svobodu projevu. Spolužačka, která poskytne rozhovor, aniž by věděla, že nějaký poskytuje, natož do celostátního deníku, bez souhlasu rodičů, má právo na ochranu své osobnosti. Na druhou stranu mají i média právo na zveřejnění skutečností, které se od nezletilých dozví a jsou pro případ klíčová, zejména, jsou-li bagatelizovaná, opomíjená nebo dokonce úmyslně zatajována před veřejností.

Evropský soud pro lidská práva již dne 1.3.2022 vydal rozsudek ve věci I. V. T. proti Rumunsku (stížnost č. č. 35582/15), kde nastínil kritéria pro vyvažování těchto dvou základních práv. S ohledem na jeho aktuálnost a obecně nízké povědomí o jeho vydání v tomto článku shrnuji klíčové body.

Stěžovatelka jako jedenáctiletá nezletilá bez souhlasu rodičů poskytla rozhovor televizi, ve kterém se vyjadřovala k tragédii během školního výletu, „kterého se neúčastnila, a při kterém vypadla z vlaku a tragicky zahynula její spolužačka.“

V rozhovoru stěžovatelka mimo jiné uvedla, že o žáky mělo být lépe postaráno, aby bylo zajištěno jejich bezpečí. Příslušný mediální příspěvek byl následně vysílán i zveřejněn na internetových stránkách televize s titulkem: „Spolužáci dívky, která vypadla z vlaku, jsou šokováni. Žačka šla na toaletu, když došlo k tragédii“. V návaznosti na poskytnutý rozhovor následně čelila negativním reakcím ze strany učitelů a spolužáků. U vnitrostátních soudů se neúspěšně domáhala náhrady nemajetkové újmy, kterou odvysíláním reportáže utrpěla.

Stěžovatelka namítala, že vnitrostátní orgány nezajistily ochranu jejího práva na respektování soukromého života, zejména práva na respektování její podoby dle čl. 8 Úmluvy. Soud se tak zabýval nalezením spravedlivé rovnováhy mezi právem jednotlivce na ochranu soukromého života dle čl. 8 Úmluvy na straně jedné a právem média na svobodu projevu a šíření informací dle čl. 10 Úmluvy na straně druhé.

Soud konstatoval, že jeho úkolem v projednávané věci je posoudit, zda vnitrostátní soudy nastolily spravedlivou rovnováhu mezi právem stěžovatelky na respektování soukromého života podle článku 8 Úmluvy a právem soukromé vysílací společnosti a novinářů rozšiřovat informace chráněným článkem 10 Úmluvy, a to v souladu s kritérii plynoucími z judikatury Soudu (např. Dupate proti Lotyšsku, č. 18068/11, rozsudek ze dne 19. listopadu 2020, § 49). Článek 8 Úmluvy přitom ukládá státům pozitivní závazek vzít v úvahu zvláštní zranitelnost mladých lidí (viz mutatis mutandis M. G. C. proti Rumunsku, č. 61495/11, rozsudek ze dne 15. března 2016, § 73). K nahrazení názoru vnitrostátních orgánů, pokud provedly vyvažování mezi právy chráněnými články 8 a 10 Úmluvy v souladu s kritérii stanovenými v judikatuře Soudu, je zapotřebí silných důvodů (Axel Springer AG proti Německu, č. 39954/08, rozsudek velkého senátu ze dne 7. února 2012, § 87-88). Následně se Soud zabýval každým z těchto kritérií zvlášť.

a) Předmět mediální zprávy a její příspěvek k debatě sledující veřejný zájem

Příspěvek k debatě sledující veřejný zájem dle Soudu představuje při vyvažování zájmů chráněných články 8 a 10 Úmluvy zásadní kritérium (tamtéž, § 90). V projednávané věci odvolací soud konstatoval, že daná mediální zpráva se týkala předmětu veřejného zájmu, a to konkrétně selhání školy při organizaci školního výletu. Dle Soudu nicméně lze pochybovat o tom, zda odvysílání názorů stěžovatelky skutečně přispělo k debatě o otázkách veřejného zájmu, když tato nebyla přímým svědkem předmětného incidentu.

b) Stupeň veřejné známosti dané osoby a její předchozí jednání

Stěžovatelka nebyla v době, kdy poskytla rozhovor, osobou veřejně známou ani mediálně zajímavou. Naopak, byla nezletilá a na výkon jejího práva na ochranu pověsti dohlíželi její rodiče. Předchozí souhlas rodičů s odvysíláním rozhovoru tak při posuzování daného případu představoval důležitý prvek (Reklos a Davourlis proti Řecku, č. 1234/05, rozsudek ze dne 15. ledna 2009, § 41-43).

c) Okolnosti pořízení záběrů, obsah, forma a následky odvysílání mediální zprávy

Rozhovor s tehdy jedenáctiletou stěžovatelkou byl pořízen před školou, kterou navštěvovala, v nepřítomnosti rodičů, blízkých příbuzných či učitelů a bez předchozího souhlasu kohokoli z nich. V reportáži, kterou televize odvysílala, sice možná byl obličej stěžovatelky rozostřen, avšak podle

hlasu, který nebyl za účelem ochrany její podoby a soukromí nijak zkreslen, ji bylo možné bez problémů poznat. Skutečně pak byla učitelka i spolužáky identifikována. Soud poznamenal, že i když mediální zpráva přispívá k veřejné debatě, zveřejnění soukromých informací o nezletilém, který se stal svědkem dramatické události, nesmí překročit volnost danou redakčnímu hodnocení a musí být odůvodněné (viz *mutatis mutandis* MGN Limited proti Spojenému království, č. 39401/04, rozsudek ze dne 18. ledna 2011, § 147–151; srov. též *Alkaya* proti *Turecku*, č. 42811/06, rozsudek ze dne 9. října 2012, § 32–36). V projednávané věci navíc stěžovatelka ani přímým svědkem dané události nebyla. Dále Soud poukázal na to, že soudy vyšších instancí se tu náležitě nezabývaly otázkou, zda bylo dodrženo vnitrostátní právo, které stanoví, že právo nezletilé osoby na ochranu soukromí převažuje nad potřebou získávat informace. Dle Soudu může uveřejnění informací o totožnosti dítěte ohrozit jeho důstojnost a blaho ještě vážněji než v případě dospělých, neboť děti jsou zranitelnější, což vyžaduje zvláštní právní záruky.

Soud navíc shledal, že odvysílání rozhovoru mělo vážné dopady na soukromý život stěžovatelky a její tvrzení se v tomto ohledu nezdála nepodložená či neopodstatněná.

Závěry Soudu v rozsudku mohou být přínosné pro českou rozhodovací praxi, stejně tak sloužit jako návod pro sdělovací prostředky, jakým způsobem informovat o určitých událostech, které jsou z jejich pohledu předmětem veřejného zájmu. Jinak je tomu u rozhovorů s nezletilými dětmi, zejména dětmi celebrit, s jejichž zveřejněním dal zákonný zástupce souhlas. I zde jsou ale limity, které budou předmětem druhého dílu článku.

JUDr. Eva Ondřejová, LL.M., PhD.,
advokátka

Příčná 8
110 00 Praha 1

Tel.: +420 777 086 287
e-mail: eva.ondrejova@ondrejova.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)